KONSTANTINOPOLE · 10. GADSIMTS

Bizantijas ķeizaru sapņu grāmata

I · Ķermenis, mīlestība un nāve

Ko vēsta tavs sapnis — bagātību, mīlestību vai varu

AHMETS, SĒREIMA DĒLS · 1.–137. NODAĻA

GUDRĪBAS GRĀMATAS · NR. 102

Bizantijas ķeizaru sapņu grāmata

I. Ķermenis, mīlestība un nāve

Ahmeta, Sēreima dēla, bizantiešu sapņu grāmata — ko vēsta sapņi par bagātību, mīlestību, varu un nāvi. Trīs daļu pirmā: 1.–137. nodaļa. Pilns tulkojums no grieķu valodas pēc 1603. gada Parīzes izdevuma, ar vērēm, priekšvārdu un komentāriem

BlusaBooks · MMXXVI

© 2026 BlusaBooks (SIA "Blusa Entertainment"). Tulkojums, vēres, priekšvārds un komentāri.

Avots: Ahmets, Sēreima dēls, «Sapņu skaidrošanas grāmata» (Oneirocriticon, bizantiešu sacerējums ap 10. gs.), pēc N. Rigo (N. Rigault) izdevuma «Artemidori Daldiani et Achmetis Sereimi f. Oneirocritica», Parīze, 1603 (Djūka universitātes eksemplārs, archive.org); grieķu teksts ar J. Leunklavija latīņu tulkojumu; teksts — publiskais domēns. Tulkots no grieķu valodas; iespiestā izdevuma attēli grāmatā nav ievietoti. Grāmata ir vēsturisks avots: veselības vai citi apgalvojumi atspoguļo viduslaiku priekšstatus, nevis medicīnisku vai cita veida padomu.

BLUSABOOKS · MMXXVI

SATURS

Priekšvārds 8

Sapņu skaidrojumi 10

1. Priekšvārds 10
2. No indiešu mācības 11
3. No persiešu mācības 11
4. No ēģiptiešu mācības 12
5. Par augšāmcelšanos, no indiešu mācības 12
6. Par augšāmcelšanos, no persiešu mācības 12
7. Par augšāmcelšanos, no ēģiptiešu mācības 13
8. Par paradīzi, no indiešu mācības 13
9. Par Ģehennas uguni, no indiešu mācības 13
10. Par eņģeļiem, no indiešu mācības 14
11. Par praviešiem un apustuļiem, no indiešu mācības 15
12. Par ticību dažādos veidos, no indiešu mācības 16
13. Par elkiem, no persiešu mācības 18
14. Par ticību, no ēģiptiešu mācības 19
15. Par tiesnešiem, no indiešu mācības 19
16. Par tiesnešiem un spriedumiem, no persiešu mācības 20
17. Par tiesnešiem, no ēģiptiešu mācības 21
18. Jautājums par kāju matiem, kā tie izauga 21
19. Vēl viens jautājums par to pašu 22
20. Par cilvēka locekļu nozīmi, no indiešu mācības 22
21. Par matu nozīmi, no persiešu mācības 23
22. Par matiem, no ēģiptiešu mācības 23
23. Par ieeļļošanu, no indiešu mācības 24
24. Par ieeļļošanu, no persiešu mācības 25
25. Par ieeļļošanu, no ēģiptiešu mācības 25
26. Par mošusu un jauktu smaržu, no ēģiptiešu mācības 25
27. Par mošusu un smaržu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 26
28. Par kvēpināmajiem traukiem un kvēpināšanu, no indiešu mācības 26
29. Par kvēpināmajiem traukiem un kvēpināšanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 26
30. Par ģērbšanu jeb apcirpšanu, no indiešu mācības 27
31. Par ģērbšanu jeb apcirpšanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 27
32. Par bankošanu un vēnas atvēršanu, no indiešu mācības 27
33. Par vēnas atvēršanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 28
34. Par bārdu, no indiešu mācības 29

35. Par bārdu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 29
36. Jautājums par vīnogu stīgu 30
37. Par matu krāsošanu, no indiešu mācības 30
38. Par matu krāsošanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 30
39. Par galvas ēšanu, no indiešu mācības 31
40. Par galvas ēšanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 31
41. Par bārdas, paduses un kaunuma matiem, no indiešu mācības 32
42. Par bārdas, paduses un kaunuma matiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 32
43. Par pārējā ķermeņa matiem, no indiešu mācības 33
44. Par pārējā ķermeņa matiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 34
45. Par protosimvula sapni 34
46. Par urīnu, no indiešu mācības 34
47. Par urīnu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 35
48. Par ausīm, no indiešu mācības 36
49. Par ausīm, no persiešu un ēģiptiešu mācības 36
50. Par balsi, no indiešu mācības 37
51. Par balsi, no persiešu un ēģiptiešu mācības 37
52. Par acīm, no indiešu mācības 38
53. Par acīm, no persiešu un ēģiptiešu mācības 39
54. Par plakstiņiem un uzacīm, no indiešu mācības 39
55. Par plakstiņiem un uzacīm, no persiešu un ēģiptiešu mācības 40
56. Par pieri un degunu, no indiešu mācības 40
57. Par pieri un degunu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 40
58. Par vaigiem, smadzeņu apvalkiem un muti, no indiešu mācības 41
59. Par vaigiem, smadzeņu apvalkiem un muti, no indiešu mācības 42
60. Par zobiem, no indiešu, persiešu un ēģiptiešu mācības 42
61. Par mēli, no indiešu mācības 43
62. Par mēli, no persiešu un ēģiptiešu mācības 43
63. Par zobiem, no indiešu, persiešu un ēģiptiešu mācības 44
64. Par ilkņiem, no indiešu, persiešu un ēģiptiešu mācības 44
65. Par augšējiem un apakšējiem iekšējiem zobiem, no indiešu, persiešu un ēģiptiešu mācības 45
66. Par kaklu, no indiešu mācības 45
67. Par kaklu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 46
68. Par atslēgas kauliem plecos, no indiešu mācības 47
69. Par atslēgas kauliem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 47
70. Par augšdelmiem un apakšdelmiem, no indiešu mācības 48
71. Par augšdelmiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 48
72. Par rokām, no indiešu mācības 49
73. Par rokām, no persiešu un ēģiptiešu mācības 49
74. Par nagiem, no indiešu mācības 50
75. Par nagiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 51
76. Par krūškurvi, no indiešu mācības 51
77. Par krūškurvi, no persiešu un ēģiptiešu mācības 52
78. Par vēderu, no indiešu mācības 52

124. Par mājieniem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 77
125. Par ķēniņu un krustu, no indiešu mācības 77
126. Par sievām un zīdīšanu, no indiešu mācības 78
127. Par sievām, no persiešu un ēģiptiešu mācības 80
128. Par kāzām, no indiešu mācības 84
129. Par kāzām, no persiešu un ēģiptiešu mācības 85
130. Par miroņiem, nāvi un apbedīšanu, no indiešu mācības 85
131. Par miroņiem, nāvi un kapiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 88
132. Par sagulēšanu ar lopiem, no indiešu mācības 91
133. Par sagulēšanu ar lopiem, no persiešu un ēģiptiešu mācības 91
134. Par skūpstu, no indiešu mācības 91
135. Par skūpstu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 92
136. Par vemšanu, no indiešu mācības 93
137. Par vemšanu, no persiešu un ēģiptiešu mācības 93

Komentāri 94

Saprāta gudrības, ar ko iepriekš top zināms nākamā iznākums.

2. No indiešu mācības

Sirbahams[1], indiešu ķēniņa sapņu tulks, saka: Praviešu lielākā gudrība ir tad, kad sapņu spriešana un atrisināšana visiem tiek dota no Dieva, kā kaut kur rakstīts arī svētajos evaņģēlijos: «Pie tā, kas mani mīl, nāksim es un Tēvs un mājvietu pie viņa darīsim.» Tas piepildās ar redzējumiem. Un to apliecina Jāzeps, kuram tika uzticēta Marija, gaismas māte, kad viņam ar redzējumu tika pavēstīts. Tāpat arī Daniēls[2] un lielākā daļa praviešu ar parādībām tika mācīti par dievišķo. Tāpēc lai visi pārliecinās, ka sapņu parādība katrai tautai ir kāda dievišķa vēsts par visu, kas labs un kas ļauns. Bet neviens lai nedomā, ka vienam sapnim dažādām personām ir viens spriedums un viens atrisinājums. Jo ķēniņu sapņiem ir sava spriešana un savs atrisinājums, tāpat savs — valdnieku un bagāto sapņiem, un savs — nabagu un trūcīgo sapņiem. Tāpat citādi spriežams par sieviešu sapņiem un citādi par vīriešu; citādi vasarā un citādi ziemas laikā. Tāpēc sapņu tulkam jābūt vēl jo vairāk gudram un vērīgam, ļoti zinošam un vienmēr dievbijīgam. Tiem spriedums ir drošāks, jo viņiem tas no Dieva dāvāts. Dievišķais sapnis netiek rādīts vienīgi labajiem, bet arī ļaunajiem un grēciniekiem, un to dara Dieva žēlastības pārpilnības dēļ, jo viņš baro arī tos, kas viņu noliedz un zaimo. Tāpēc tagad svētās, bezsākuma un nešķiramās Trīsvienības spēkā es sāku skaidrojumu.

3. No persiešu mācības

Barams[3], persiešu ķēniņa sapņu tulks, saka: No sapņu spriešanas es esmu atradis vislielāko zināšanu un pareģošanu — par dzīvību un nāvi, nabadzību un bagātību, slimību un veselību, prieku un bēdām, uzvaru pār ienaidniekiem un zaudējumu; ar mazāku pūlēm es patiesi norādu uz nākamo nekā ar milzu pūlēm, ko prasa astronomija. Proti, ja sapņu tulks vien ir visrūpīgākais. Jo astronomijas aptveršana ir mokoša, bieži maldinoša, smaga un sarežģīta. Es pats esmu pieredzējis, ka daudzi

1 Indiešu ķēniņa sapņu tulks, uz kura mācību Ahmets atsaucas.
2 Vecās Derības pravietis, kas skaidroja sapņus Babilonijas ķēniņa galmā.
3 Persiešu ķēniņa sapņu tulks.

Ja ķēniņš redz, ka cēlis jaunu mūri, vai nu pilsētas mūra iekšpusē, vai ārpusē, viņš tāpat iecels savu ķēniņu, kas valdīs līdzās; ja vien, protams, nav nojaucis vecu mūri. Jo ja nojaucis, viņa valdīšana tiks pārvērsta.

Ja tas ir no vienkāršās tautas un varenajiem, kas to redz, nedarot to pēc ķēniņa kārtas, viņš kļūs par ķēniņa ienaidnieku; un ja viņš cēlumu pabeidza, viņa sazvērestība uzvarēs; ja nepabeidza, viņš tiks uzvarēts un ķēniņa iznīcināts.

Ja sieva to redz saistībā ar Augustu, viņai lietas notiks tāpat, atbilstoši.

14. Par ticību, no ēģiptiešu mācības

Ja kāds sapnī redz sevi pielūdzam dievus vai elkus, vai dzīvniekus, vai kokus, tad viņš gūs labvēlību pie Faraona un viņa varenajiem, atbilstoši elku, dzīvnieku un koku cēlumam.

Ja kāds pielūdz Faraona troni tāpat, kā to dara viņa valdnieki, tad viņš kļūs par valdnieku, līdzīgu viņa valdniekiem.

Ja viņš pielūdz Faraona zizli vai nes to, vai apsēžas uz viņa kara ratiem vai krēsla, tad viņš kļūs viņa pirmais padomnieks.

Ja kāds redz, ka apsēdies Faraona zirgā vai segliņos: ja viņš to darījis ar Faraona padomu, Faraons viņam dos savu sievu; bet ja ārpus viņa padoma, tas aizskars viņa kalponi un tiks atklāts.

Ja kāds redz, ka guļ kopā ar Faraonu vai ka Faraons guļ kopā ar viņu kā ar sievu, viņš kļūs Faraonam uzticams un pirmais viņa slepeno noslēpumu zinātājs.

15. Par tiesnešiem, no indiešu mācības

Ja kāds sapnī redz sevi kļūstam par tautas tiesnesi un nav spējīgs spriest tiesu, tad ja viņam ir ceļojums, viņu apzags; bet ja ceļojuma nav, viņš kļūs ļoti nabadzīgs.

Ja to redz ķēniņš, viņš pār saviem ienaidniekiem cels uzvaras zīmes un pret tiem darbosies.

Ja kāds redz, ka atradis asinis miegā un tās izlietojis kādai vajadzībai, tad viņš pēc asiņu daudzuma atradīs svešu bagātību.

34. Par bārdu, no indiešu mācības

Ja kāds redz, ka daži viņam bārdu apcirpuši negodam, viņš tiks apkaunots un nonievāts ļaužu vidū[1].

Tāpat, ja kāds redz, ka izplūcis savas bārdas matus, viņš ar ciešanām un pūlēm zaudēs savu bagātību un nonāks kaunā.

Ja kāds redz, ka ziedes dēļ zaudējis bārdu: ja viņš ir ķēniņš vai valdnieks[2], viņš savā tautā nonāks lielās bēdās. Ja viņš bija no vidussķiras, no tiem, kam pietiek, tad arī viņš kādā veidā nonāks zaudējumā.

35. Par bārdu, no persiešu un ēģiptiešu mācības

Bārdas mati, ja tie ir daudzi un biezi, cik tas pieder rotai, tāpat norāda rotu. Ja tie pieauguši vairāk, nekā vajag, tad — ja to redzētājs ir kāds no vidussķiras — viņš nonāks parādos un daudzu nepatikā. Ja viņš ir ķēniņš, viņa tauta veltīgi vairosies, un tas viņam beigsies ar nepatiku.

Ja kāds redz, ka matus izaudzē vietās, kur to nav — piemēram, delnā un vaigu ābolos, un citur, kur matiem augt nepienākas —: ja viņš ir ķēniņš, viņš iegūs jaunu karaspēku no citām valodām[3], un viņa bagātība augs; ja to redz kāds no vienkāršās tautas vai nabags, viņš iegūs parādu un bēdas; ja to redz precēta sieviete, viņa ieņems un dzemdēs dēlu.

1 Bārdas apcirpšana bija smaga goda zaimošana visā Austrumu pasaulē.
2 Grieķu «arhonts» — augsts amatpersona vai apgabala valdītājs.
3 Tas ir, no citām tautām; «valodas» te nozīmē tautas.

53. Par acīm, no persiešu un ēģiptiešu mācības

Ja kāds sapnī redz, ka kļuvis akls: ja viņš ir ķēniņš, viņš drīz zaudēs valstību un mirs.

Ja viņš ir no vienkāršās tautas, viņš nonāks bargā nabadzībā un īsā mūžā.

Ja sieviete, precēta, tā drīz kļūs par atraitni un mirs.

Ja kāds redz, ka ieguvis skaistas un lielas acis: ja viņš ir ķēniņš, viņš gūs prieku savā tautā, karaspēkā un savējos, un uzbruks ienaidniekiem.

Ja viņš ir no vienkāršās tautas — pie bagātības un prieka un pie savu darbu veiksmīgas gaitas viņš nonāks.

Ja to redz sieviete — pie skaistuma un vīra, un viņas bērniem tas nesīs labumu.

Ja kāds redz, ka acis viņam apmaukušās ar acu gļotām: ja viņš ir ķēniņš, viņš no ienaidniekiem lielā mērā tiks nospiests savā karaspēkā; un ja viņam ir bērns, tas saslims; turklāt samazināsies arī viņa mantu krātuves.

Ja viņš ir no vienkāršās tautas, viņa lietas iznāks atbilstoši.

54. Par plakstiņiem un uzacīm, no indiešu mācības

Plakstiņi un uzacis ir acu rota.

Ja kāds redz, ka plakstiņi un uzacis kļuvuši biezāki: ja viņš ir ķēniņš, viņš būs stiprāks savā ticībā un priecāsies par saviem bērniem.

Ja viņš redz tos retākus: ja viņš ir ķēniņš, viņš nonāks slimībā un iekritīs ienaidnieku bailēs, taču netiks uzvarēts.

Ja viņš ir no vienkāršās tautas, viņš slimībā nenonāks, un savu ticību viņš nezaudēs.

Ja kāds redz, ka ar bārdas nazi vai krāsu cītīgi izrotā savas uzacis, viņš nonāks pie savu bērnu slavināšanas un tos slavinās.